

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın **Kültür ve Turizm Bakanı Mehmet Nuri Ersoy** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ile 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Serhat EREN

Diyarbakır Milletvekili

Diyarbakır'ın Sur ilçesinde yer alan ve halk arasında "Borsa Hanı" olarak da bilinen tarihi Çifte Han, kentin ekonomik ve sosyal belleğinde önemli bir yer tutmaktadır. 1800'lü yıllarda inşa edildiği tahmin edilen bu yapı, üç katlı mimarisi, 41 odası ve alt katındaki mahzenle birlikte bir dönem hem konaklama hem de ticaret merkezi olarak işlev görmüştür. Ancak günümüzde bu tarihi yapı, ilgisizlik ve kamusal planlama eksikliği nedeniyle harabeye dönüşmüş durumdadır.

Çifte Han, kentte ayakta kalabilmiş son hanlardan biri olmasına rağmen, mülkiyet yapısındaki dağınıklık ve kamulaştırma sürecinde yaşanan idari sorunlar nedeniyle restore edilememektedir. Yapının %33'ü Vakıflar Bölge Müdürlüğü'ne, %67'si ise çeşitli şahıslara ait olup, kamulaştırma süreci kapsamında hak sahiplerine yatırıldığı belirtilen bedellere bloke konulmuştur. Bu sorun çözülmediği sürece, hanın kültürel mirasa yeniden kazandırılması mümkün görünmemektedir.

Bu tablo ne yazık ki Çifte Han'a özgü değildir. Diyarbakır'daki Zinciriye Hanı, Deliller Hanı, Hasan Paşa Hanı gibi yapılar zamanında ya özelleştirme adı altında işletmelere devredilmiş ya da atıl bırakılmıştır. Özellikle Sur'daki çatışmalı süreçten sonra yapılan acele kamulaştırmalar, mülkiyetin parçalanmasına ve çok sayıda yapının belirsizliğe itilmesine neden olmuştur.

Kültürel mirasın korunması yalnızca estetik ya da nostaljik bir mesele değil; aynı zamanda kimlik, tarih, kolektif hafıza ve yerel ekonomik canlanma açısından yaşamsal bir gerekliliktir. Kamunun sorumluluğu bu yapıları korumak, kamulaştırma süreçlerini şeffaf ve hakkaniyetli şekilde yürütmek, gerekirse yerel aktörleri dahil ederek restorasyon süreçlerini katılımcı hale getirmektir.

Bu bağlamda;

1. Diyarbakır'ın Sur ilçesinde yer alan Çifte Han'ın korunması ve restore edilmesi amacıyla Bakanlığınızın başlattığı ya da desteklediği bir proje mevcut mudur? Varsa projenin kapsamı, süresi ve bütçesi nedir?
2. Çifte Han'ın %67'sinin şahıslara ait olması restorasyonun önündeki en büyük engel olarak belirtilmektedir. Bu mülkiyet sorununu çözmeye yönelik olarak Bakanlığınız veya Vakıflar Genel Müdürlüğü'nün yürüttüğü çalışmalar nelerdir?
3. Kamulaştırma sürecinde hak sahiplerinin hesaplarına yatırılan bedellere bloke konulmasının gerekçesi nedir? Bu sorunun çözümüne yönelik Bakanlığınızın herhangi bir girişimi olmuş mudur?
4. Sur ilçesindeki diğer han ve benzeri tarihi yapılarla ilgili olarak Bakanlığınızın envanter çalışması bulunmakta mıdır? Kaç yapı risk altında, kaç restore edilmiş ya da planlanmıştır?
5. 2016 yılında Sur'da gerçekleştirilen acele kamulaştırmalar sonucunda tarihi yapıların mülkiyeti ve koruma statüsü nasıl etkilenmiştir? Bu süreçte Çifte Han gibi yapılar için uygulanan koruma ve değerlendirme kriterleri nelerdir?
6. Diyarbakır'daki tarihi hanların restore edilerek kamusal, kültürel ya da turistik kullanıma açılması için kamu-özel iş birliği modelleri gündemde midir? Bu yönde yapılmış veya planlanan somut projeler var mıdır?
7. Yerel yönetimlerin ve sivil toplum kuruluşlarının katılımı ile tarihi yapıların restore edilmesi ve korunması konusunda Bakanlığınızın geliştirdiği veya desteklediği pilot projeler var mıdır? Varsa Diyarbakır özelinde hangi kurumlarla iş birliği yapılmaktadır?